

Bach & Carissimi

Ad Mosam Barock o.l.v. Huub Ehlen

- zaterdag 19 september | 13.00 - 14.00 uur
THEATER AAN HET VRIJTHOF, PAPYRUSZAAL

Johann Sebastian Bach 1685-1750
Cantate 'Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit'
(Actus Tragicus) BWV106

Ad Mosam Barock
Huub Ehlen dirigent

Elke Janssens sopraan
Oscar Verhaar altus
Mitch Raemaekers tenor
Thilo Dahlmann bas-bariton

RIPIENI **Lauren Armishaw** sopraan
Bibi Ortjens mezzosopraan
Stephan Adriaens tenor
Valerio Zanolli bas

Hester Groenleer blokfluit
Stephanie Brandt blokfluit
Kaori Uemura viola da gamba
Takeshi Sudo viola da gamba
Bernard Wolteche cello
Hendrik Jan Wolfert violone
Pieter Dirksen orgel/clavecimbel

DEBAT • Dit concert wordt omlijst door een debat, georganiseerd door Debatcentrum Sphinx, met als thema 'Gottes Zeit: Corona en de (on)aanvaardbaarheid van de dood' (zie achterzijde)
THEATER AAN HET VRIJTHOF, SOUTERRAIN | 11.30-12.30 uur en 14.15-14.45 uur | vrij entree (reserveren verplicht)

Giacomo Carissimi 1605-1674
Historia di Jephte (ca. 1650)

Ad Mosam Barock
Huub Ehlen dirigent

FILIA **Lauren Armishaw** sopraan
JEPHTE **Thilo Dahlmann** bas-bariton
HISTORICI **Elke Janssens** sopraan
Mitch Raemaekers tenor
Valerio Zanolli bas

ENSEMBLE **Elke Janssens** sopraan
Bibi Ortjens sopraan
Oscar Verhaar alt
Stephan Adriaens tenor
Mitch Raemaekers tenor
Valerio Zanolli bas

Bernard Wolteche cello
Hendrik Jan Wolfert violone
Harjo Neutkens theorbe
Pieter Dirksen orgel/clavecimbel

Toelichting

Intieme treurmuziek, intense dramatiek en niet alledaagse muzikale contrasten, het komt allemaal samen in dit concert. De compassievolle muziek van een Roomse Italiaan en een Lutherse Duitser. De eerste heeft meer oog voor het menselijk drama en de laatste wendt zijn blik juist tot het goddelijke. De een is vooruitstrevend en de ander juist ouderwets voor zijn tijd. Ze hebben echter één ding gemeen: ze omarmen de eindigheid van het bestaan. Ieder vertelt je met zijn eigen accent 'Leg je er maar bij neer, de dood hoort er nu eenmaal bij...'

Bach

Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit

De cantate *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit* is een van de oudste werken van Johann Sebastian Bach. De benaming *Actus Tragicus* is al terug te vinden in de eerste handschriften. Bach schrijft de cantate op 22-jarige leeftijd volgens de oude motettraditie en hij maakt daarbij gebruik van een niet alledaagse bezetting: twee viola da gamba's, twee blokfluiten en vier zangstemmen. De instrumenten die voorhanden waren bij de sobere rouwplechtigheid zorgen voor een milde en troostrijke klank. Een niet alledaagse combinatie van instrumenten en daardoor onnaams, misschien zelfs hemels!

De klankkleur van de instrumenten symboliseert de troost van het eeuwige leven tegenover het verdriet en lijden op aarde. In een sobere Sonatina leggen twee viola da gamba's, zachtjes wiegend, troostrijke akkoorden neer. Op hun beurt spelen de blokfluiten al snikkend hun dialoog en hun melodieën schuren tergend langs elkaar.

Een nieuw verbond

Het eeuwige leven staat centraal in de opbouw van de cantate. Het openingskoor en de aria's van de tenor en bas maken ons duidelijk dat het leven op aarde ooit ophoudt: Gods tijd krijgen we te leen. Tijdens een levendige fugatische passage wordt het leven uitgebeeld met snelle noten op de woorden 'leben' en 'lebendig'. Het sterven wordt juist gekenmerkt

door langzame statische akkoorden en stapsgewijs stijgende melodielijnen in alle stemmen.

Het koor vormt de verbinding tussen de opvattingen van het Oude en het Nieuwe Testament. In de driestemmige fuga 'Es ist der alte Bund' raakt de luisteraar nog even doordrongen van het eeuwenoude verbond uit het Oude Testament: iedereen moet sterven. Een op zichzelf staande sopraanmelodie kondigt de komst van Jezus aan. De vrees voor de dood maakt plaats voor de vreugde van het eeuwige leven. Alle stemmen sterven weg en de sopraanmelodie klinkt nog even door: er is een nieuw verbond!

Een liefdevolle aria schetst rustgevend het vertrouwen waarmee we ons in Gods handen kunnen leggen, de dood als een onschuldige slaap. Met langgerekte, geeuwendende noten verweeft Bach de koraalmelodie *Mit Fried und Freud ich fahr dahin* in een duet tussen alt en bas. De 'Vox Christi', de stem van Christus, wordt vertolkt door de bas. Met de belofte van het eeuwige leven en het paradijs in gedachten, sluiten alle stemmen en instrumenten af, met een rijk versierde koraalmelodie en een uitbundig Amen. Wellicht is deze *Actus Tragicus* minder treurig dan de benaming ons deed vermoeden.

Carissimi

Historia di Jephthe

De muziek uit de vroege Italiaanse Barok is verhalend en dramatisch. Hij richt zich op de handeling en licht zo de emotie uit. Het is alsof je luistert naar een schilderij van Caravaggio: de emoties op de gezichten worden uitgelicht door kaarslicht en iedere gelaatstrek krijgt reliëf. De scène gaat op in een donker decor op de achtergrond.

Met zijn dramatische composities droeg Giacomo Carissimi bij aan de verdere ontwikkeling van de kamercantates, voortbordurend op de compositietechniek die Monteverdi ontwikkelde voor zijn eerste opera's. Deze kleurrijke werken deden het Griekse drama uit de Oudheid aan de Italiaanse hoven herleven. Ook bijbelverhalen werden op muziek gezet en zo ontwikkelde zich een nieuw genre, de 'historia sacra'.

Carissimi laat in zijn *Historia di Jephthe* een historicus (tenor) de tragedie aanheffen. Met heldhaftige drieklanken verkondigt Jeftha zijn belofte aan God: bij een overwinning op de Ammonieten zal hij degene die hem als eerste uit zijn huis tegemoet treedt, als brandoffer aan de Heer offeren. Het koor bevestigt zijn belofte en schetst de strijd: trompetten schallen, pauken worden beroerd en de bravoure van strijdkreten klinkt door in de coloraturen en ritmes die volgen. De overwinning van Jeftha en zijn volk wordt bevestigd door de historicus (sopraan). Met chromatisch dalende melodielijnen beweent het ensemble de nederlaag van het volk van Amon.

Bij thuiskomst na de overwinning, zo vertelt de historicus (bas), klinkt de lofzang van zijn dochter. Met een uitbundige melodie bezingt zij de overwinning, anderen vergezellen haar in haar lofzang en zingen jubelend tot de Heer, nog onwetend van wat haar droevige lot zal zijn.

Met een plotselinge wending naar mineur benadrukt de historicus de tragiek van het verhaal. De belofte aan het begin van het verhaal krijgt een dramatische wending. In de dialoog tussen vader en dochter vertelt Jeftha zijn belofte aan God en het tragische lot dat zijn dochter en hem daarmee treft. Met de dramatische voorhoudingen op de woorden 'filia mea' (mijn dochter) wordt de smart die de vader hierbij voelt onvermijdelijk duidelijk.

Een koor kondigt vol troost haar klaagzang aan. In de bergen beklagt de jonge maagd haar kinderloze einde. Vergezeld door een tweestemmige echo klinkt haar smart, desolaat en verlaten. Ze roept met haar melodie vol weemoed de kinderen van Israël op te wenen. Het koor herhaalt het woord 'lamentamini' (beklaag u) en weeft daarmee laag voor laag een muzikale deken van droefenis, berusting en aanvaarding. ❖

Patrick Vaessens

Jeftha geeft zijn dochter toestemming om de bergen in te gaan; gravure (1643) van Nicolaes Ryckmans (Rijksmuseum, Amsterdam)

Teksten

Johann Sebastian Bach

Cantate 'Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit' (Actus Tragicus) BWV 106

SONATINA

CHOR

Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit.
In ihm leben, weben und sind wir,
solange er will.
In ihm sterben wir zur rechten Zeit,
wenn er will.

ARIOSO TENOR

Ach, Herr, lehre uns bedenken,
dass wir sterben müssen,
auf dass wir klug werden.

ARIE BASS

Bestelle dein Haus;
denn du wirst sterben
und nicht lebendig bleiben!

CHOR UND ARIOSO SOPRAN

Es ist der alte Bund:
Mensch, du musst sterben!
Ja, komm, Herr Jesu!

ARIE ALT

In deine Hände
befehl ich meinen Geist;
du hast mich erlöset,
Herr, du getreuer Gott.

ARIOSO BASS CHORAL ALT

Heute wirst du mit mir
im Paradies sein.

Mit Fried und Freud ich fahr dahin
in Gottes Willen,
getrost ist mir mein Herz und Sinn,
sanft und stille.
Wie Gott mir verheissen hat:
der Tod ist mein Schlaf worden.

SONATINA

KOOR

Gods tijd is altijd de beste tijd.
In hem leven, bewegen en zijn wij,
zolang hij wil.
In hem sterven wij op de juiste tijd,
wanneer hij wil.

ARIOSO TENOR

Ach, Heer, leer ons bedenken
dat we eens sterven moeten,
zodat onze harten verstandig zullen worden.

ARIA BAS

Geef uw laatste aanwijzingen
voor u sterven gaat, want u zult sterven
en niet in leven blijven!

KOOR EN ARIOSO SOPRAAN

Het is het oude verbond:
mens, u moet sterven!
Ja, kom, o heer Jezus, kom!

ARIA ALT

Mijn geest
geef ik over in uw handen;
u hebt mij verlost,
o Heer, mijn trouwe God.

ARIA BAS EN KORAAL ALT

Vandaag nog zult u met mij
in het paradijs zijn.

Daar reis ik met vrede en vreugde heen,
overeenkomstig Gods wil.
Mijn hart en geest zijn getroost;
ze zijn rustig en stil
en zoals God mij beloofd heeft,
is de dood mijn slaap geworden.

CHOR

Glorie, Lob, Ehr und Herrlichkeit
 sei dir, Gott Vater und Sohn bereit',
 dem Heiligen Geist
 mit Namen!
 Die göttlich Kraft
 mach uns sieghaft
 durch Jesum Christum, amen.

KOOR

Glorie, lof, eer en heerlijkheid
 zij aan u, God de Vader en de Zoon gegeven,
 en met name
 aan de Heilige Geest!
 Laat die goddelijke kracht,
 ons zegevierend doen overwinnen
 door Jezus Christus, amen.

Giacomo Carissimi*Historia di Jephthe***HISTORICUS**

Cum vocasset in proelium filios
 Israel rex filiorum Ammon
 et verbis Jephthe acquiescere noluisset,
 factus est super Jephthe Spiritus Domini
 et progressus ad filios Ammon
 votum vovit Domino dicens:

JEPHTE

Si tradiderit Dominus filios Ammon
 in manus meas, quicumque primus
 de domo mea occurrerit mihi,
 offeram illum Domino in holocaustum.

CHORUS

Transiit ergo Jephthe ad filios Ammon,
 ut in spiritu forti et virtute Domini
 pugnaret contra eos.

HISTORICUS (A 2)

Et clangebant tubae et personabant tympana
 et proelium commissum est adversus Ammon.

HISTORICUS (BASSO)

Fugite, cedite, impii, perite gentes,
 occumbite in gladio. Dominus exercituum
 in proelium surrexit et pugnat contra vos.

CHORUS

Fugite, cedite, impii, corruite,
 et in furore gladii dissipamini.

VERTELLER

Toen de koning der Ammonieten de Israëlieten tot
 een gevecht had uitgedaagd, en zich door Jefta's
 woorden niet tot bedaren had willen laten brengen,
 kwam de Geest des Heren over Jefta en trok hij op
 naar de Ammonieten, en deed een gelofte met de
 woorden:

JEFTA

Als de Heer mij de Ammonieten in handen geeft,
 dan zal ik, wie mij ook maar als eerste
 uit mijn huis tegemoet komt,
 offeren als brandoffer aan de Heer.

KOOR

Zo trok Jefta op tegen de Ammonieten
 om tegen hen te strijden in dapperheid
 en met van God gegeven moed.

VERTELLER (A 2)

Trompetten schalden en trommels weerklonken
 en tegen Ammon werd strijd geleverd.

HISTORICUS (BAS)

Vlucht, trek u terug, goddelozen! Volken, sterf
 door het zwaard! De Heer heeft een leger
 ten strijde opgericht en Hij strijdt tegen jullie!

KOOR

Vlucht, trek u terug, goddelozen! Vernietig ze,
 hak ze aan stukken met de razernij van het zwaard!

HISTORICUS

Et percussit Jephthe viginti civitates Ammon
plaga magna nimis.

HISTORICUS (CHORUS)

Et ululantes filii Ammon,
facti sunt coram filiis Israel humiliati.

HISTORICUS (BASSO)

Cum autem victor Jephthe in domum suam
reverteretur, occurrens ei unigenita filia sua
cum tympanis et choris praecinebat:

FILIA (SOPRANO)

Incipite in tympanis, et psallite in cymbalis.
Hymnum cantemus Domino
et modulemur canticum.
Laudemus regem coelitum,
laudemus belli principem,
qui filiorum Israel victorem ducem reddidit.

CHORUS

Hymnum cantemus Domino,
et modulemur canticum,
qui dedit nobis gloriam et Israel victoriam.

FILIA

Cantate mecum Domino, cantate omnes populi,
laudate belli principem,
qui dedit nobis gloriam et Israel victoriam.

CHORUS

Cantemus omnes Domino,
laudemus belli principem,
qui dedit nobis gloriam et Israel victoriam.

HISTORICUS (TENOR)

Cum vidisset Jephthe, qui votum Domino voverat,
filiam suam venientem in occursum,
in dolore et lachrimis scidit vestimenta sua et ait:

JEPHTE

Heu mihi! Filia mea,
heu decepisti me, filia unigenita,
et tu pariter, heu filia mea, decepta es.

VERTELLER (SOPRAAN)

En Jefta versloeg twintig steden van Ammon
in een reusachtige slag.

VERTELLER (KOOR)

De Ammonieten werden huilend
door de Israëlieten vernederd.

VERTELLER (BAS)

Toen Jefta echter als overwinnaar naar huis terug-
keerde, kwam zijn eniggeboren dochter hem
tegemoet; met tamboerijnen en reidansen zong ze:

DOCHTER (SOPRAAN)

Pak de tamboerijnen en zingt met de bekkens.
Laten we een loflied zingen voor de Heer
en een lied aanheffen.
Prijzen wij de hemelkoning,
loven wij de krijgsvorst, die de aanvoerder van de
kinderen van Israël tot overwinnaar heeft gemaakt.

KOOR

Zing een loflied voor de Heer
en speel een lofzang:
hij schonk ons de roem en Israël de zege.

DOCHTER

Zing met mij voor de Heer, zing alle volken,
prijst de aanvoerder in de oorlog,
die ons de roem en Israël de zege schonk.

KOOR

Laat ons allen voor de Heer zingen,
prijzen wij de aanvoerder in de oorlog,
die ons de roem en Israël de zege schonk.

HISTORICUS (TENOR)

Toen Jefta, die de Heer een gelofte had gedaan,
zag dat zijn eigen dochter hem tegemoet kwam,
verscheurde hij van verdriet zijn kleren en sprak:

JEFTA

Wee mij! Mijn dochter,
je hebt mij te gronde gericht, eniggeboren dochter;
en zelf, lieve dochter, ben je ook te gronde gericht.

FILIA

Cur ergo te pater, decipi,
et cur ergo ego
filia tua unigenita decepta sum?

JEPHTE

Aperui os meum ad Dominum
ut quicumque primus de domo mea
occurrerit mihi,
offeram illum Domino in holocaustum.
Heu mihi! Filia mea, heu decepisti me,
filia unigenita, et tu pariter,
heu filia mea, decepta es.

FILIA

Pater mi, si vovisti votum Domino,
reversus victor ab hostibus,
ecce ego filia tua unigenita.
Offer me in holocaustum victoriae tuae,
hoc solum pater mi praesta
filiae tuae unigenitae antequam moriar.

JEPHTE

Quid poterit animam tuam, quid poterit te,
moritura filia, consolari?

FILIA

Dimitte me, ut duobus mensibus
circumeam montes,
et cum sodalibus meis
plangam virginitatem meam.

JEPHTE

Vade, filia mia unigenita,
et plange virginitatem tuam.

HISTORICUS (A 4)

Abiit ergo in montes filia Jephthe,
et plorabat cum sodalibus
virginitatem suam, dicens:

DOCHTER

Hoezo, vader, heb ik u te gronde gericht,
en waarom ben ik uw eniggeboren dochter,
te gronde gericht?

JEFTA

Tot de Heer heb ik gesproken
dat ik, wie mij het eerst uit mijn huis
tegemoet zou komen,
zou offeren aan de Heer als brandoffer.
Wee mij! Mijn dochter,
je hebt mij te gronde gericht, eniggeboren dochter;
en zelf, lieve dochter, ben je ook te gronde gericht.

DOCHTER

Vader, als u de Heer een gelofte hebt gedaan
om zegevierend van de vijanden terug te keren:
hier ben ik, uw eniggeboren dochter.
Offer mij als brandoffer voor uw overwinning,
maar, vader, sta mij, uw eniggeboren dochter,
slechts dit toe alvorens ik sterf.

JEFTA

Wat kan jouw ziel en wat kan jou,
ten dode opgeschreven dochter, nog troosten?

DOCHTER

Zend mij weg en laat mij twee maanden
ronddolen door de bergen,
om daar met mijn vriendinnen
mijn maagdelijkheid te bewenen.

JEFTA

Ga maar, eniggeboren dochter,
en beween je maagdelijkheid.

HISTORICUS (A 4)

Zo ging de dochter van Jefta de bergen in
en beweende met haar vriendinnen
haar maagdelijkheid, met de woorden:

FILIA, ECCHO

Plorate colles, dolete montes,
et in afflictione cordis mei ululate!

Ululate!

Ecce moriar virgo et non potero
morte mea meis filiis consolari.

Ingemiscite silvae, fontes et flumina,
in interitu virginis lachrimate!

Lachrimate!

Heu me dolentem in laetitia populi,
in victoria Israel

et gloria patris mei.

Ego, sine filiis virgo,
ego filia unigenita moriar
et non vivam.

Exhorrescite rupes,
obstupescite colles,
valles et cavernae
in sonitu horribili resonate!

Resonate!

Plorate filii Israel,
plorate virginitatem meam,
et Jephthe filiam unigenitam
in carmine doloris lamentamini.

CHORUS

Plorate filii Israel,
plorate omnes virgines,
et filiam Jephthe unigenitam
in carmine doloris lamentamini.

DOCHTER, ECHO

Weent heuvels, treurt bergen,
en jammert om de beproeving van mijn hart.

Jammert!

Zie, als maagd zal ik sterven en in mijn dood
zal ik niet door kinderen getroost worden.

Jammert bossen, bronnen en rivieren,
stort tranen uit bij het sterven van een maagd.

Stort tranen uit!

Ach, ik moet treuren, terwijl het volk zich verheugt
over de overwinning van Israël

en de glorie van mijn vader.

Ik, zijn eniggeboren dochter,
zal als kinderloze maagd sterven,
en niet leven.

Huivert rotsen,
verstijft van schrik bergen,
valleien en spelonken,
laat een vreselijk geluid weerklinken...

Laat weerklinken!

Weent Israëlieten,
beweent mijn maagdelijkheid;
beklaagt Jeftha's eniggeboren dochter
met een treurzang.

KOOR

Weent Israëlieten,
weent, alle gij maagden,
en beklaagt Jeftha's eniggeboren dochter
met een treurzang.

Ad Mosam Barock

Ad Mosam Barock ontstond in 1994 als Collegium Ad Mosam, een 'concerto grosso' van koor, solisten en orkest. Het gezelschap verbond zich met de stad Sittard en voerde in de regio grote werken uit, zoals de passies en de Lutherse missen van Bach en de *Mariavespers* van Monteverdi. Het ensemble bestaat uit een select gezelschap van professionele zangers, solisten en instrumentalisten die op authentieke en overtuigende wijze ambassadeur zijn van barokmuziek. Voor elk programma wordt een passende groep musici samengesteld uit jonge talenten en ervaren specialisten.

Ad Mosam Barock geeft concerten met bekend repertoire én onbekende juweeltjes uit de Barok. Kennis van de historische uitvoeringspraktijk wordt gecombineerd met de zoektocht naar nieuwe presentatievormen en artistieke concepten, zoals de formule Concert & Jam met pop-, rock- en jazzmusici en Barockfestival Sittard. Daarnaast wil het ensemble inspirator zijn voor een jonge generatie. Jongeren komen in aanraking met barokmuziek in het talentontwikkelingstraject *PUUR Talent & Excellent* en het educatieve programma *Bach 2 School*.

• www.admosam.nl

Huub Ehlen • dirigent

Huub Ehlen is dirigent en artistiek leider van ensemble Ad Mosam Barock. Hij studeerde muziekpedagogiek, solozang, koordirectie, muziektheorie en compositie. Als docent stemexpressie was hij verbonden aan de Hogeschool Zuyd. Hij geeft cursussen, workshops en masterclasses aan zangers en dirigenten en is artistiek leider van Barockfestival Sittard.

Elke Janssens • sopraan

Elke Janssens studeerde zang aan het Lemmens Instituut bij Dina Grossberger en vervolgens aan het Conservatorium in Leuven bij Beatrijs De Vos, waar ze in 1994 haar einddiploma behaalde. Een jaar later behaalde ze tevens een licentie in de Rechten aan de KU Leuven. Ze vervolgde haar zangstudie bij Kathelijne Van Laethem, Greta De Reyghere en later bij Jard van Nes en Lieve Jansen. Ook nam ze deel aan masterclasses bij onder anderen Barthold Kuijken, Erik Van Nevel en Dirk Snellings. Ze werkte met verscheidene ensembles in binnen- en buitenland, zoals het Choeur de Chambre de Namur, het Vlaams Radio Koor, Les Talens Lyriques, Collegium Vocale Gent, Vox Luminis en Studium Chorale. Elke Janssens legt het accent op barokmuziek, maar zingt ook klassieke, romantische en hedendaagse werken. Ze werkte mee aan cd-opnamen met het Laudantes Consort, Studium Chorale, ensemble Musa Horti en het Choeur de Chambre de Namur. Verder

treedt zij op met haar eigen ensemble Artemisa Consort. Daarnaast legt zij zich sinds enkele jaren toe op stemcoaching van individuele zangers en koren.

Lauren Armishaw • sopraan

Lauren Armishaw voltooide in haar geboorteland Nieuw-Zeeland de studies zang en wiskunde aan de Victoria Universiteit in Wellington. In 2002 verhuisde ze naar Nederland. Daar vervolgde zij haar zangopleiding aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, waar ze lessen volgde bij Rita Dams, Jill Feldman en Michael Chance. In 2007 behaalde zij cum laude haar Master's diploma in oude muziek.

Naast muziek van beroemde meesters als Monteverdi, Händel, Bach, Haydn en Mozart, zingt Lauren ook geregeld werken van minder bekende componisten als Leonardo Vinci en Giovanni Bononcini. Als soliste trad ze op met onder meer Les Muffatti, L'Arpeggiata en De Nederlandse Bachvereniging. Ze werkte samen met dirigenten als Christina Pluhar, Peter Van Heyghen, Jos van Veldhoven, Rinaldo Alessandrini en Sigiswald Kuijken. Ook werkte ze mee aan een cd-productie van het Gesualdo Consort onder leiding van Harry van der Kamp. In 2012 trad ze op in Nieuw-Zeeland met NZBarok en de Auckland Choral Society. Daarnaast geeft ze concerten met haar eigen trio Lacrime Amorse (sopraan, barokharp en theorbe), dat samen met de JongdeJongPlus (harmoniums en vocalisten) de cd's *Folksong* en *Carols* heeft uitgebracht.

Huub Ehlen

Elke Janssens

Lauren Armishaw was te gast op diverse festivals, waaronder het Roma Festival Barocco, het Händel Festival in Karlsruhe, het Tanglewood Festival in de Verenigde Staten en bij festivals voor oude muziek in Utrecht, België, Frankrijk en Spanje.

Oscar Verhaar · altus

Oscar Verhaar zong als jongenssopraan van het Rotterdams Jongenskoor al vele solo's in binnen- en buitenland, van Rusland tot de VS. Hij ging vervolgens studeren aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Michael Chance, Jill Feldman, Lenie van den Heuvel en Peter Kooij. In 2012 sloot hij zijn masteropleiding Zang Oude Muziek af. Daarnaast studeerde Oscar Verhaar bij Lydia Vierlinger in Wenen en volgde hij masterclasses bij Ian Bostridge, Carlos Mena, Eric Mentzel, Deborah York en Kees Boeke. In september 2014 was hij de enige mannelijke finalist van het Concours de Chant Baroque de Froville in Frankrijk. In 2010 won hij de eerste prijs van de Austria Barock Akademie. In het najaar van 2015 werd hij geselecteerd als een van de Classical Talents voor de BUMA Classical Convention en in 2017 werd Oscar geselecteerd als Laureaat van de Fondation Royaumont. Dit seizoen is hij een van de Young Bach Fellows van de Nederlandse Bachvereniging.

Al sinds 2002 treedt Oscar Verhaar op als solist in het oratoriumrepertoire, met werken van onder anderen Monteverdi, Vivaldi, Bach en Händel. Naast barokmuziek zingt hij geregeld muziek uit de Middeleeuwen en Renaissance met Ensemble Diskantores en Astrophil & Stella.

Op het gebied van opera zong hij rollen in *Orfeo* van Monteverdi, *Dido and Aeneas*, *The Fairy Queen* en *King Arthur* van Purcell, *Venus and Adonis* van John Blow en *Abraham and Isaac* van Benjamin Britten. In 2014 verscheen zijn solo-cd *Morte dolce* met muziek van Constantijn Huygens en diens Italiaanse tijdgenoten Caccini, Kapsperger en Monteverdi.

Mitch Raemaekers · tenor

Tenor Mitch Raemaekers studeerde zang aan het Conservatorium van Maastricht en musicologie aan de KU Leuven. Hij wordt momenteel vocaal gecoacht door Manuela Ochakovski. Hij debuteerde in 2015 bij de Nationale Opera als Le Fils in *Les mamelles de Tirésias* van Poulenc, waarna hij er de rol van Arie zong in de jeugdopera *Hondenhartje* in 2017 (Oene van Geel en Florian Magnus Maier). In 2019 zong Mitch de rol van Contino Belfiore in *La finta giardiniera* (Mozart) bij de International Opera Academy van Gent. Hij volgde masterclasses bij docenten als Elly Ameling, Ann Murray,

Lauren Armishaw © Simon van Boxtel

Oscar Verhaar © Antonia Verhaar

Mitch Raemaekers

Roger Vignoles en Philippe Herreweghe, met wie hij in 2019 Bach-cantates uitvoerde in Aldeburgh. In Aldeburgh was Mitch Raemaekers driemaal lid van het 'Britten-Pears Young Artist Programme' en zong hij werken van Bach en Britten. Bij Ad Mosam Barock was hij eerder te horen als solist in Händels *Messiah*.

Thilo Dahlmann · bas-bariton

Thilo Dahlmann studeerde zang bij Ulf Bästlein, Berthold Schmid, Guido Baehr en Wolfgang Millgramm aan de Folkwang-Hochschule in Essen, waar hij in 2007 cum laude afstudeerde. Hij behaalde de eerste prijs bij het Landesgesangswettbewerb Nordrhein-Westfalen. In seizoen 2006/07 maakte Thilo Dahlmann deel uit van de internationale operastudio van het Opernhaus Zürich. Hij was te gast bij onder meer de Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf, de Wuppertaler Bühnen en Theater St. Gallen.

In binnen- en buitenland heeft Thilo Dahlmann opgetreden in vooraanstaande concertzalen onder leiding van dirigenten als Peter Neumann, Franz Welser-Möst, Philippe Jordan, Masaaki Suzuki en Ralf Otto. Hij werkte mee aan vele radio- en tv-opnamen (WDR, arte) en aan dvd- en cd-producties (cpo).

Thilo Dahlmann is hoofdvakdocent zang aan de Musikhochschule Köln, standplaats Wuppertal.

Thilo Dahlmann © Marco Borggreve

Valerio Zanolli · bas

Valerio Zanolli groeide op in Turijn en studeerde zang bij Rosa Domínguez en directie bij Hans-Martin Linde aan de Schola Cantorum Basiliensis, waar hij ook het post-graduate programma Advanced Vocal Ensemble Studies volgde. Daarnaast kreeg hij les van Margreet Honig, Paul Triepels, Andreas Scholl, Emma Kirkby en Alessandro De Marchi.

Als solist heeft Valerio Zanolli opgetreden onder leiding van onder anderen Kay Johannsen, Gabriel Garrido, Robert King en Ottavio Dantone.

Hij is lid van ensemble InVocare, in 2019 geselecteerd voor de International Young Artist's Presentation (IYAP). Daarnaast werkt hij geregeld samen met ensembles als de Accademia del Santo Spirito, Tradiophon en Ad Mosam Barock. Hij was te gast bij onder meer MiTo Settembre Musica, Les Concerts de la Semaine-Sainte in Fribourg, Abendmusiken in de Predigerkirche in Basel, Händel-Festspiele in Halle, Opera Royal de Versailles en Musica Sacra Maastricht. Als dirigent geeft Valerio Zanolli, samen met Abélia Nordmann, leiding aan het in Basel gevestigde kollektiv novantik.

Valerio Zanolli

Debatcentrum Sphinx

Gottes Zeit: Corona en de (on)aanvaardbaarheid van de dood

Met **Govert Derix** (o.v.) moderator

Marli Huijjer filosoof, voormalig Denker des Vaderlands

Esther Diederer geestelijk verzorger MUMC+,

Huub Ehlen dirigent Ad Mosam Barock (nagesprek)

Bernike Pasveer en **Huib de Vet** organisatie

De coronacrisis en onze omgang ermee in de afgelopen periode, kan ons veel vertellen over hoe we denken over de dood en het leven, over het (niet) aanvaarden van onze sterfelijkheid – en over hoe selectief we daarin zijn. Immers: alle maatregelen waren keuzes die ook anders hadden kunnen uitvallen. Op ic's werd met man en macht gestreden voor het leven, terwijl veel ouderen in verpleeghuizen eenzaam stierven, veel mensen belangrijke andere medische zorg misliepen, het aantal meldingen van huiselijk geweld toenam.

Rondom Bachs cantate 'Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit' BWV106 (*Actus Tragicus*) praten we met experts en publiek over leven en doodsangst in tijden van crisis.

zaterdag 19 september | debat: 11.30-12.30 uur | nagesprek: 14.15-14.45 uur

THEATER AAN HET VRIJTHOF, FERDINAND DUYNSTEEFOYER (SOUTERRAIN) | vrij entree (reserveren verplicht)

Dit concert wordt opgenomen door L1 voor uitzending door L1 of NTR (NPO Radio 4) op een nader te bepalen datum en tijd | zie www.musicasacramaastricht.nl.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Filmselectie i.s.m. Lumière.

DIRECTEUR-BESTUURDER Jean Boelen, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht
PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (voorzitter), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts en Susanne Vermeulen

RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (voorzitter), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser, Eddy Klomp en Lieke Wijnia (aspirant)

PROJECTLEIDING & FONDSSENWERVING Fons Dejong **MARKETING & PUBLICITEIT** Hetty van Dongen **PRODUCTIE** Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten / Mandy Walls **FINANCIËN** Martijn Dekker / Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Elisabeth Strouven Fonds, Stichting Kanunnik Salden Nieuwenhof, Lira Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-) locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren. **MEDIAPARTNERS** NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding www.musicasacramaastricht.nl/vriend.

STICHTING MUSICA SACRA Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl

f [facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht) • t [@FestivalMSM](https://twitter.com/FestivalMSM) | #MSM2020